

Ornitologický prieskum vtákov a ich biotopov v blízkosti navrhovanej činnosti

BIOMETÁNOVÁ STANICA 4,0 MW ENG

Inventarizačný prieskum vo vzťahu k vtákom
a navrhovanej činnosti (2025) ako podklad pre
primerané hodnotenie

Objednávateľ:

Fobos SWM energy s.r.o., Levočská 361/27, 064 01 Stará Ľubovňa

Spracovateľ:

OTONYCTERIS s.r.o., Prostredná Môlča 32, SK-974 01 Môlča

jún 2025

OBSAH

ZOZNAM TABULIEK A OBRÁZKOV	3
1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE STAVBY	5
1.1 Stavba	5
1.2 Stavebník a investor	5
1.3 Spracovateľ	5
2 MATERIÁL A METODIKA.....	6
2.1 Zoografické členenie	6
2.2 Stručný literárny prehľad	6
2.3 Materiál a metodika.....	7
3 VÝSLEDKY	8
3.1 Druhové spektrum	8
3.2 Biotopy vtákov.....	10
4 POROVNANIE VÝSLEDKOV	12
5 ODPORÚČANIA A NÁVRHY.....	13
6 ZÁVER	14
7 LITERATÚRA	15
8 PRÍLOHY	17

ZOZNAM TABULIEK A OBRÁZKOV

Tab. 1: Charakteristika jednotlivých lokalít

Tab. 2: Prehľad zistených druhov vtákov na jednotlivých lokalitách

Tab. 3: Prehľad zistených druhov vtákov a ich ekosoziologický status v dotknutom území

Tab. 4: Porovnanie výsledkov z rokov 2023 a 2025

PRÍLOHY

Príloha A: Lokalizácia pozorovacích bodov a transektu v dotknutom území

Príloha B: Mapové zobrazenie biotopov v blízkosti dotknutej lokality

Príloha C: Mapové zobrazenie zistených predmetov ochrany CHVÚ

ÚVOD

Biologické inventarizačné prieskumy organizmov sú neoddeliteľnou súčasťou, pri plánovaní investičného zámeru, ktorý zasahuje do priestoru vybranej lokality. Tak isto môžu byť podmienené v záverečnom stanovisku EIA, návrhu monitoringu životného prostredia, ktorý presne špecifikuje oblasť a typ prieskumu alebo ako podklad pre primerané hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti v sieti území Natura 2000. Predchádza sa tým poškodeniu samotných zložiek životného prostredia s dôrazom na evidenciu biologicky resp. ekosozologicky hodnotných zložiek životného prostredia ako sú na úrovni jedinca rastliny alebo živočích, na úrovni spoločenstiev ako sú biotopy alebo rôzne fytocenózy alebo zoocenózy.

V predkladanom a aktualizovanom inventarizačnom prieskume jednoducho sumarizujem výskyt všetkých druhov vtákov (ktoré boli zaznamenané v okolí navrhovanej činnosti) resp. samotných predmetov ochrany v Chránenom vtáčom území SKCHVU052 Čergov (ďalej len „CHVÚ“). Navrhovaná činnosť sa nachádza v juhozápadnej časti CHVÚ a veľmi malou plochou (0,0436 ha) resp. trvalým záberom zasahuje do chráneného územia. V rámci predmetov ochrany v CHVÚ je identifikovaných až 24 druhov vtákov. Len pre jeden druh je CHVÚ územie kritériovým K1 (územie je jedným z piatich najvýznamnejších hniezdísk pre pravidelne hniezdiaci druh uvedený v prílohe 1. Smernice) a to sova dlhochvostá (*Strix uralensis*). Ostatné druhy vtákom sú v kategórii >1% (viac ako 1% z celkovej národnej populácie druhu). Navrhovaná činnosť je situovaná v otvorenej krajine medzi poľnohospodárskymi kultúrami, ornou pôdou a trvalými trávnatými porastmi, kde sa môžu nachádzať vhodné biotopy pre druhy vtákov otvorenej krajiny a druhy hniezdiace a loviace na otvorených plochách resp. v nelesnej drevinovej vegetácii.

Prvý ornitologický prieskum dotknutej lokality sa uskutočnil v roku 2023 (pozri BAČKOR 2023), a predkladaná správa aktualizuje a dopĺňa údaje o výskyte vtákov z tohto roku. Vzhľadom k tomu, že navrhovaný projekt je situovaný na okraji CHVÚ v poľnohospodárskej krajine, významný negatívny vplyv na ornitocenózy sa pravdepodobne nepredpokladá.

1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE STAVBY

1.1 Stavba

Názov investície:	Biometánová stanica 4,0 MW ENG
Kraj:	Prešovský
Okres:	Stará Ľubovňa
Katastrálne územie:	Šarišské Jastrabie
Kategória investície:	Energetický priemysel (zariadenie na výrobu plynu)

1.2 Stavebník a investor

Názov a adresa:	Fobos SWM energy s.r.o. Levočská 361/27 064 01 Stará Ľubovňa
Identifikačné číslo:	46 975 942

1.3 Spracovateľ

Názov a adresa:	OTONYCTERIS s.r.o Prostredná Môlča 32 974 01 Banská Bystrica
Identifikačné číslo:	47 543 221

2 MATERIÁL A METODIKA

2.1 Zoografické členenie

Územie Slovenska patrí v rámci rozšírenia, druhovej diverzity živočíchov do Palearktickej oblasti. Staršie členenie podľa ČEPELÁKA (1980) zaraduje územie okresu Stará Ľubovňa v biogeografii resp. zoogeografii do oblasti Západných Karpát, vonkajšieho obvodu Západných Karpát. MAŘAN (1954) radí faunu Slovenska do zóny lesov Eurosibírskej oblasti.

Podľa najnovšieho zoogeografického členenia patrí územie do dvoch hlavných biocyklov. V rámci terestrického biocyklu patrí dotknuté územie do oblasti Palearktickej, provincie listnatých lesov a do podkarpatského úseku (JEDLIČKA & KALIVODOVÁ 2002ab). V limnickom biocykle je územie zaradené do Atlantickej provincie a Popradského okresu (HENSEL 2002, HENSEL & KRNO 2002). V rámci regionalizácie území európskeho významu NATURA 2000 patrí územie okresu Stará Ľubovňa do Alpského bioregiónu (EEA).

Priestor navrhovanej činnosti (ďalej len „dotknuté územie“) sa nachádza v geomorfologickom celku: Vonkajšie Západné Karpaty, Podhŕňno-magurská oblasť, Spišsko-Šarišské medzihorie, časť Ľubotínska pahorkatina (MAZÚR & LUKNIŠ 1978).

V rámci databanky fauny Slovenska patrí dotknuté územie do kvadrátu: 6791 (STLOUKAL 2002).

2.2 Stručný literárny prehľad

V minulosti sa v pohorí Čergov uskutočnilo viacero systematických prieskumov vtákov so zameraním hlavne na dravé vtáky (pozri napr. MOŠANSKÝ 1972, 1974, 1975). Všeobecné výskytové informácie ohľadom vtákov týkajúce sa jednotlivých kvadrátov DFS nájdeme v atlase rozšírenia vtákov Slovenska (DANKO et al. 2002) resp. v novšej práci KRIŠTÍN & ŠTASTNÝ (2021). Pri príprave vedeckého návrhu siete chránených vtáčích území tieto výsledky skomprimoval RYBANIČ et al. (2004). Do roku 2014 v pohorí Čergov neprebíhal žiadny systematický monitoring vtákov (KARASKA et al. 2015). V súčasnosti prebieha monitoring vtákov na vytipovaných TML za účelom reportingu pre EK (ČERNECKÝ in verb.). Bližšia identifikácia tzn. areál rozšírenia jednotlivých predmetov ochrany v CHVÚ Čergov neexistuje resp. sú dostupné len veľmi všeobecné informácie (ANONYMUS 2015, KARASKA et al. 2015). Tak isto publikované údaje o výskyte vtáčích druhov v pohorí Čergov silne absentujú resp. sú nesystematické (pozri napr. archív odborného časopisu Tichodroma, len 8 záznamov týkajúcich sa najmä dravých vtákov). Pri kritériovom druhu sova dlhochvostá bola publikovaná celoslovenská štúdia o jej potrave, ktorá zahŕňa aj územie Čergova resp. Levočských vrchov (OBUCH et al. 2013). Ani v programe starostlivosti o CHVÚ Čergov sa nenachádzajú konkrétne informácie o výskyte predmetov ochrany a mapové zobrazenie (bod) je zamerané len na druhy orol krikľavý (*Clanga (Aquila) pomarina*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), chrapkáč poľný (*Crex crex*) a bocian čierny (*Ciconia nigra*) resp. plošne sú znázornené biotopy orla skalného (*Aquila chrysaetos*) a sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), ktorý ani nie je predmetom ochrany v zmysle vyhlášky MŽPS SR č. 28/2011 (ANONYMUS 2015). Všetky publikované

a dostupné údaje sa nachádzajú v severovýchodnej časti CHVÚ.

Podobne ako z pohoria Čergov aj z oblasti Spišsko-Šarišské medzihoria absentujú publikované údaje o výskyte vtákov. Z nepublikovaných údajov sú to prevažne výskytové individuálne údaje z databázy AVES SYMFONY (bližšie pozri aves.vtak.sk).

Ako už bolo naznačené z predmetného CHVÚ a širšieho okolia dotknutého územia neexistujú relevantné a systematické údaje o výskyte vtákov zo zameraným na predmety ochrany CHVÚ.

Prvotné nepublikované údaje z tohto dotknutej lokality prináša prieskum pre potreby primeraného hodnotenia, ktorý vypracoval BAČKOR (2023).

2.3 Materiál a metodika

Vtáky (prevažne spevavce) boli zaznamenávané vizuálne pomocou binokulárneho ďalekohľadu GPO passion HD 10x42 ale aj na základe akustických prejavov na základe modifikovanej metodiky bodového transketu resp. stacionárneho pozorovania (pozri napr. TRNKA & GRIM 2014, JANDA & ŘEPA 1986). Prieskum sa realizoval hlavne v skorých ranných hodinách počas najvyššej aktivity vtákov (od východu slnka do 07:00 hod.) alebo počas súmraku (od západu slnka do 20,30 hod.) za priaznivých poveternostných podmienok v mesiacoch apríl, máj a jún 2023. V rámci každého mesiaca bola dotknutá lokalita navštívená počas dvoch dní resp. cez jednu noc. Predmetné metódy prieskumu vtákov boli použité na lokalitách 2 a 3. Vtáky boli určované podľa kľúčov ŠTASTNÝ & KRIŠTÍN (2021) a SWENSSON et al. (2004).

Dravé vtáky boli zaznamenávané stacionárne na lokalite č. 1, kde sa permanentne pozoroval priestor v rozsahu 360° po dobu najmenej 3 hodiny v popoludňajších hodinách (od 15,00 do 18, hod.), kedy je predpoklad najväčšej letovej aktivity dravých vtákov. Dravé vtáky boli určované za letu podľa FORSMAN (2016).

Zaznamenával som všetky druhy vtákov a zameral som sa len na určenie prezencie (tzn. či daný vtáčí druh má ekologickú väzbu na danú lokalitu v podobe hniezdenia, hľadania potravy alebo migrácie). Kvantitatívne charakteristiky vtákov neboli podrobne zaznamenávané a pre potreby hodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti to úplne stačí, nakoľko činnosť sa nachádza na okraji CHVÚ a len veľmi malou výmerou zasahuje do CHVÚ (podiel k výmere CHVÚ = 0,0001%).

Tab. 1: Charakteristika jednotlivých lokalít

Kód	Názov	Poloha X	Poloha Y	Nad. výška	Biotop	Metodika	CHVÚ
1	Za rebrom	48.2366150N	20.9082906E	630 m n.m.	TTP	Bod DV	áno
2	Pomirky	48.2324186N	20.9036450E	560 m n.m.	TTP	Bod S	nie
3	Strostavec	Transekt	Transekt	530 – 600	TTP, orná pôda	Trasa	áno

Vysvetlivky: Bod DV – stacionárny bod dravé vtáky, Bod S – stacionárny bod spevavce, Trasa – transekt, CHVÚ -

V rámci hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na predmety ochrany som určil bezprostredné okolie dotknutej lokality ako polomer do vzdialenosti 500 metrov od jej stredu, kde boli jednoducho popísané a rozdelené biotopy, na ktoré môžu byť vtáky ekologicky naviazané. Toto vyhodnotenie som použil len pre samotné územie CHVÚ, kde boli roztriedené biotopy podľa ekologickej viazanosti vtákov vo vzťahu k predmetnomu ochrany ako TTP = trvalé trávne porasty, OP – orná pôda, KR – kroviny, RV – ruderálna vegetácia a VO – vodná a mokraďová vegetácia. K týmto potenciálnym biotopom boli priradené jednotlivé možnosti využitia predmetov ochrany CHVÚ ako ZAL – zálet, NID – hniezdenie alebo POT – potrava.

Termín prieskumu bol: 23. apríl 2025 a 21. mája 2025.

3 VÝSLEDKY

3.1 Druhové spektrum

Spolu bolo v okolí navrhovanej činnosti v roku 2025 zistených 34 druhov vtákov, čo predstavuje 9,1 % z celkového počtu vtákov zaznamenaných na Slovensku (n=371 z toho 232 druhov hniezdi v SR). Z tohto počtu som vyhodnotil len deväť druhov, ktoré v dotknutej lokalite pravdepodobne aj hniezdia: škovránok poľný (*Alauda arvensis*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), prhlviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), penica popolavá (*Sylvia curruca*). Jedná sa prevažne o bežné druhy otvorenej poľnohospodárskej krajiny, ktoré v okolí navrhovanej činnosti hniezda vo vhodných typoch biotopov okrem druhu prhlviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*), pre ktorého sa vyhlasujú chránené územia.

Z predmetov ochrany CHVÚ som zistil v blízkosti dotknutej lokality len jeden druh a to tesára čierneho (*Dryocopus martius*). Zaznamenaný bol jeho prelet jedného jedinca, ktorý zrejme preletoval medzi lokalitou hniezdenia a lokalitou, kde hľadá potravu. K dotknutej lokalite nemá žiadnu ekologickú väzbu, nakoľko jeho potrava sa primárne nachádza v lesných porastoch resp. nelesnej drevinovej vegetácii.

Tab. 2: Prehľad zistených druhov vtákov na jednotlivých lokalitách

species name	slovak name	1	2	3
<i>Alauda arvensis</i>	škovránok poľný	x	x	x
<i>Apus apus</i>	dážďovník obyčajný	x		
<i>Ardea cinerea</i>	volavka popolavá	x		
<i>Buteo buteo</i>	myšiak hôrny	x	x	
<i>Carduelis carduelis</i>	stehlík obyčajný		x	x
<i>Columba palumbus</i>	holub hrivnák	x		
<i>Columba oenas</i>	holub plúžik	x		
<i>Corvus corax</i>	krkavec čierny	x		

Cuculus canorus	kukučka obyčajná		x	x
Delichon urbicum	belorítka domov	x	x	x
Dendrocopus major	ďateľ veľký	x		
Dryocopus martius	tesár čierny	x		
Emberiza citrinella	strnádka obyčajná		x	x
Erithacus rubecula	červienka obyčajná		x	x
Falco tinnunculus	sokol myšiar	x		
Fringilla coelebs	pinka obyčajná		x	x
Garrulus glandarius	sojka obyčajná	x	x	x
Hirundo rustica	lastovička obyčajná	x		
Luscinia megarhynchos	slávik obyčajný	x		
Motacilla alba	trasochvost biely	x		
Oriolus oriolus	vlha obyčajná			x
Parus major	sýkorka veľká		x	x
Passer montanus	vrabec poľný		x	
Phasianus colchicus	bažant obyčajný		x	
Phoenicurus ochruros	žltouchvost domový	x		
Phylloscopus collybita	kolibiarik čipčavý	x		
Pica pica	straka obyčajná	x	x	
Sturnus vulgaris	škorec obyčajný	x		
Streptopelia decaocto	hrdlička záhradná	x	x	
Turdus merula	drozd čierny		x	
Turdus philomelos	drozd plavý	x		
Saxicola rubicola	práhlaviar čiernohlavý		x	
Sylvia atricapilla	penica čiernohlavá		x	
Sylvia curruca	penica popolavá		x	

Tab. 3: Prehľad zistených druhov vtákov a ich ekososozologický status v dotknutom území

pč	species name	slovak name	red list ¹	red list ²	§ 5A	výskyt
1	Alauda arvensis	škovránok poľný			§	NID
2	Apus apus	dážďovník obyčajný			§	ZAL, POT
3	Ardea cinerea	volavka popolavá	NT	VU	§	ZAL, POT
4	Buteo buteo	myšiak hôrny	LC		§	ZAL, POT
5	Carduelis carduelis	stehlík obyčajný			§	NID
6	Columba palumbus	holub hrivnák			§	ZAL
7	Columba oenas	holub plúžik	LC	LC	§	ZAL
8	Corvus corax	krkavec čierny		LC	§	ZAL
9	Cuculus canorus	kukučka obyčajná		LC	§	ZAL
10	Delichon urbicum	belorítka domová			§	ZAL
11	Dendrocopus major	ďateľ veľký		LC	§	ZAL
12	Dryocopus martius	tesár čierny		LC	§	ZAL
13	Emberiza citrinella	strnádka obyčajná			§	NID
14	Erithacus rubecula	červienka obyčajná		LC	§	NID
15	Falco tinnunculus	sokol myšiar	LC		§	ZAL, POT
16	Fringilla coelebs	pinka obyčajná		NT	§	ZAL, POT
17	Garrulus glandarius	sojka obyčajná			§	ZAL, POT
18	Hirundo rustica	lastovička obyčajná			§	ZAL, POT
19	Luscinia megarhynchos	slávik obyčajný		LC	§	ZAL
20	Motacilla alba	trasochvost biely		LC	§	ZAL
21	Oriolus oriolus	vlha obyčajná		NT	§	ZAL, POT
22	Parus major	sýkorka veľká		LC	§	ZAL, POT

2025

23	<i>Passer montanus</i>	vrabec poľný		LC	§	ZAL, POT
24	<i>Phasianus colchicus</i>	bažant obyčajný		LC		POT
25	<i>Phoenicurus ochruros</i>	žltouchvost domový		LC	§	ZAL, POT
26	<i>Phylloscopus collybita</i>	kolibiarik čipčavý		LC	§	ZAL
27	<i>Pica pica</i>	straka obyčajná			§	ZAL
28	<i>Sturnus vulgaris</i>	škorec obyčajný		LC	§	ZAL, POT
29	<i>Streptopelia decaocto</i>	hrdlička záhradná		LC	§	ZAL
30	<i>Turdus merula</i>	drozd čierny		NT	§	NID
31	<i>Turdus philomelos</i>	drozd plavý		LC	§	NID
32	<i>Saxicola rubicola</i>	práhľaviar čiernohlavý		LC	§	NID
33	<i>Sylvia atricapilla</i>	penica čiernohlavá		LC	§	NID
34	<i>Sylvia curruca</i>	penica popolavá		LC	§	NID

Vysvetlivky: Red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – DEMKO et al. (2013), VU – zraniteľný, EN – ohrozený, NT – takmer ohrozený, LC – najmenej ohrozený, CR – kritický ohrozený, RE – pravdepodobne regionálne vyhynutý, NA – nehodnotený; § 5 – príloha č. 5A vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, druh európskeho významu je vyznačený tučne (**bold**), ostatné druhy sú druhmi národného významu, prioritné druhy sú označené *; výskyt: ZAL – zálet, NID – hniezdenie, POT – potrava, MIG – migrácia.

3.2 Biotopy vtákov

V blízkosti navrhovanej činnosti v rámci CHVÚ Čergov boli zistené nasledovné typy biotopov, na ktoré môžu byť ekologicky naviazané jednotlivé predmety ochrany: TTP = trvalé trávne porasty, OP – orná pôda, KR – kroviny, RV – ruderalná vegetácia a VO – vodná a mokradňová vegetácia. Najväčší podiel dosahuje orná pôda, potom nasledujú trvalé trávne porasty, ďalej kombinácia trvalých trávnych porastov a krovinatej vegetácie. Najmenšie zastúpenie má ruderalná vegetácia.

Navrhovanou činnosťou môžu byť „mierne ohrozené“ najmä biotopy a predmety ochrany CHVÚ, ktoré sú ekologicky naviazané prevažne na otvorenú krajinu ako sú trvalé trávne porasty (lúky, pasienky, kosienky a pod.), ďalej sprievodná nelesná drevinová vegetácia v podobe krovinatej vegetácie, ďalej mokradňová a krovinatá vegetácia, ktorá sa vyvinula v dolinke Bezmenného potoka v lokalite Strostavec a na koniec biotopy ruderalnej vegetácie. Z tohto vyplýva, že „mierne ohrozené“ môžu byť tieto predmety ochrany v CHVÚ Čergov:

- Hniezdne (úkrytové, rozmnožovacie) biotopy: prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), práhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola (torquata)*) a penica jarabá (*Sylvia nisoria*);
- Lovné biotopy: orol skalný (*Aquila chrysaetos*), orol krikľavý (*Clanga (Aquila) pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*) a bocian čierny (*Ciconia nigra*).

Z predmetných druhov bolo zistené pravdepodobné hniezdenie predmetov ochrany v okolí navrhovanej činnosti ale mimo CHVÚ resp. jeho tesnej blízkosti a to: v roku 2023 prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) v lokalite Pomirky a v roku 2025 práhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*) medzi lokalitami Pomirky a Pod domky. Navrhovaná činnosť trvale zasahuje do potenciálnych biotopov druhov práhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola (torquata)*) a penica jarabá (*Sylvia nisoria*) ako izolované a malé kroviny tvorené vrbou krehkou (*Salix fragilis*) a vrbou bielou (*Salix alba*). Navrhovaná činnosť môže minimálne ovplyvniť loviská druhov orol skalný (*Aquila chrysaetos*), orol

krikľavý (*Clanga (Aquila) pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*) ale mimo CHVÚ. Navrhovaná činnosť môže mierne ovplyvniť loviská druhu bocian čierny (*Ciconia nigra*) v CHVÚ. Nižšie uvádzame stručný prehľad vplyvov na predmety ochrany CHVÚ Čergov.

- pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- orol skalný (*Aquila chrysaetos*) – druh bol na predmetnej lokalite zistený, vplyv na lovný biotop;
- rybárik riečny (*Alcedo atthis*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- orol krikľavý (*Clanga (Aquila) pomarina*) – druh bol na predmetnej lokalite zistený, vplyv na lovný biotop;
- bocian čierny (*Ciconia nigra*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) – druh bol na predmetnej lokalite zistený, vplyv na hniezdny biotop;
- chrapkáč poľný (*Crex crex*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- tesár čierny (*Dryocopus martius*) – druh bol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- muchárik bielokrky (*Ficedula albicollis*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- muchárik malý (*Ficedula parva*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- tetrov hoľniak (*Lyrurus tetrix*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- muchár sivý (*Muscicapa striata*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- včelár lesný (*Pernis apivorus*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- žltouchvost hôrny (*Phoenicurus phoenicurus*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- dúbniť trojprstý (*Picoides tridactylus*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny

vplyv navrhovaného projektu;

- žlna sivá (*Picus canus*) – druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- prhlviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*) – druh bol na predmetnej lokalite zistený, vplyv na hniezdny biotop;
- penica jarabá (*Sylvia nisoria*) druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- sova dlhochvostá (*Strix uralensis*) druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu;
- jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*) druh nebol na predmetnej lokalite zistený, žiadny vplyv navrhovaného projektu.

4 POROVNANIE VÝSLEDKOV

V roku 2023 sme zistili spolu 36 druhov vtákov a v roku 2025 sme zistili 34 druhov vtákov. Celkovo sme za oba roky zistili v blízkosti navrhovanej lokality spolu 44 vtáčích druhov. Z tohto počtu sme vyhodnotili ako hniezdiče len 12 druhov ako: škovránok poľný (*Alauda arvensis*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), sedmohlások obyčajný (*Hippolais icterina*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), prhlviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*), kanárik poľný (*Serinus serinus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*) a penica popolavá (*Sylvia curruca*). Z predmetov ochrany CHVÚ sme zistili v roku 2023 pravdepodobné hniezdenie prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*) mimo CHVÚ resp. v tesnej blízkosti v lokalite Pomirky a roku 2025 pravdepodobné hniezdenie druhu prhlviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*) medzi lokalitami Pomirky a Pod domky.

V roku 2025 absentovali v pozorovania prevažne dravých vtákov, nakoľko v pozorovacích dňoch bolo pomerne veterné počasie. V tomto roku sme zistili šesť druhov vtákov, ktoré neboli zaznamenané roku 2023.

Tab. 4: Porovnanie výsledkov z rokov 2023 a 2025

pč	species name	slovak name	2023	2025
1	Accipiter nisus	jastrab krahulec	x	
2	Aegithalos caudatus	mlynárka dlhochvostá	x	
3	Alauda arvensis	škovránok poľný	x	x
4	Anas platyrhynchos	kačica divá	x	
5	Apus apus	dážďovník obyčajný	x	x
6	Ardea cinerea	volavka popolavá	x	x
7	Aquila chrysaetos	orol skalný	x	
8	Clanga (Aquila) pomarina	orol krikľavý	x	
9	Buteo buteo	myšiak hôrny	x	x
10	Carduelis carduelis	stehlík obyčajný	x	x
11	Columba palumbus	holub hrivnák	x	x
12	Columba oenas	holub plúžik	x	x
13	Coturnix coturnix	prepelica poľná	x	
14	Corvus corax	krkavec čierny	x	x

2025

15	Cuculus canorus	kukučka obyčajná	x	x
16	Delichon urbicum	belorítka domová		x
17	Dendrocopus major	ďateľ veľký		x
18	Dryocopus martius	tesár čierny	x	x
19	Emberiza citrinella	strnádka obyčajná	x	x
20	Erithacus rubecula	červienka obyčajná	x	x
21	Falco tinnunculus	sokol myšiár	x	x
22	Fringilla coelebs	pinka obyčajná	x	
23	Garrulus glandarius	sojka obyčajná	x	
24	Hippolais icterina	sedmohlások obyčajný	x	
25	Hirundo rustica	lastovička obyčajná	x	
26	Luscinia megarhynchos	slávik obyčajný		x
27	Motacilla alba	trasochvost biely		x
28	Lanius excubitor	strakoš veľký	x	
29	Oriolus oriolus	vlha obyčajná	x	
30	Parus major	sýkorka veľká	x	
31	Passer montanus	vrabec poľný	x	
32	Phasianus colchicus	bažant obyčajný		x
33	Phoenicurus ochruros	žltouchvost domový	x	
34	Pica pica	straka obyčajná	x	
35	Poecile palustris	sýkorka hôrna	x	
36	Sturnus vulgaris	škorec obyčajný	x	
37	Streptopelia decaocto	hrdlička záhradná	x	
38	Turdus merula	drozd čierny	x	
39	Turdus philomelos	drozd plavý		x
40	Saxicola rubicola	přhlaviar čiernohlavý		x
41	Serinus serinus	kanárik poľný	x	
42	Sylvia atricapilla	penica čiernohlavá	x	
43	Sylvia curruca	penica popolavá		x
44	Sylvia communis	penica obyčajná	x	

5 ODPORÚČANIA A NÁVRHY

Odporúčania a návrhy sa týkajú primeraného hodnotenia vo vzťahu k výskytu predmetov ochrany v CHVÚ Čergov (spracované podľa GÚGH et al. 2015).

Opatrenia zamerané na predmety ochrany: přhlaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola (torquata)*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*) na zlepšenie hniezdnych podmienok

- Zabezpečiť vysadenie krovinatých porastov napr. slivka trnková (*Prunus spinosa*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), baza čierna (*Sambucus nigra*), vřba (*Salix* spp.) po celom hornom (severnom) a východnom okraji prístupovej komunikácie v dĺžke približne 350 metrov a šírke min. 10 – 15 metrov, tak aby sa vytvorila vegetačná clona medzi samotnou navrhovanou činnosťou a hranicou CHVÚ;
- Odstraňovať (kosiť, mulčovať a pod.) ruderalnu vegetáciu z blízkosti prístupovej komunikácie, medzí resp. v blízkosti poľnohospodárskych plodín a polí len v mimohniezdnom období tzn. september – február príslušného kalendárneho roka.

Opatrenia zamerané na predmety ochrany: prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)

- V okolí navrhovanej činnosti odstraňovať (kosiť, mulčovať a pod.) travinobylinnú vegetáciu len v mimohniezdnom období tzn. september – február príslušného kalendárneho roka alebo kosenie od stredu plochy k jej okrajom resp. z jedného konca na druhý.

Opatrenia zamerané na predmety ochrany: bocian čierny (*Ciconia nigra*) na ochranu lovných biotopov v CHVÚ ale aj mimo CHVÚ v potoku Hradlová

- Technickým opatrením (dvojitý betónový plášť sedimentačných a akumulčných nádrží, umelá betónová hrádza na juhozápadnom okraji areálu a pod.) zabezpečiť aby v prípade havárie alebo neočakávanej udalosti sa uskladnený a nahromadený digestát nevyliel von z areálu navrhovanej činnosti;
- Pri prečerpávaní digestátu do cisterny, zabezpečiť priestor pred prípadným únikom napr. vybudovaným betónovej zádržnej vaňe alebo bazénom alebo iným technickým zariadeným, ktoré dokáže odčerpať prebytočný digestát naspäť do akumulčných nádrží.

6 ZÁVER

Prieskumom ornitofauny sme v rokoch 2023 a 2025 zistili spolu 44 druhov vtákov, ktoré sa vyskytujú v blízkosti navrhovaného projektu. Z tohto počtu sme vyhodnotili ako hniezdiče len 12 druhov ako: škvránok poľný (*Alauda arvensis*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), sedmohlások obyčajný (*Hippolais icterina*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), prhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*), kanárik poľný (*Serinus serinus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*) a penica popolavá (*Sylvia curruca*).

Z predmetov ochrany CHVÚ Čergov sme zistili pravdepodobné hniezdenie dvoch druhov ale mimo územia CHVÚ resp. v tesnej blízkosti: prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) a prhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*). Dotknutú lokalitu využívajú ako lovný biotop mimo územia CHVÚ druhy: orol skalný (*Aquila chrysaetos*) a orol krikľavý (*Clanga (Aquila) pomarina*). Ďalej z predmetov ochrany bol zaznamenaný výskyt záletu druhu: tesár čierny (*Dryocopus martius*), ktorý migroval medzi svojím hniezdiskom a miestom hľadania potravy.

Vplyv navrhovanej činnosti ako prevádzka Biometánová stanica 4,0 MW ENG nebude mať závažný vplyv na ornitocenózy, ktoré sa vyskytujú v okolí navrhovanej lokality. Tak isto sa nepredpokladá pri prevádzke navrhovaného projektu pri dodržaní prevádzkového poriadku a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci žiadne negatívne ovplyvnenie životného prostredia, vtácie spoločenstvá nevynímajúc resp. predmety ochrany CHVÚ Čergov.

7 LITERATÚRA

- BAČKOR P., 2023: Ornitologický prieskum vtákov a ich biotopov v blízkosti navrhovanej činnosti. OTONYCTERIS s.r.o., Banská Bystrica, 18 pp.
- BALÁŽ D., MARHOLD K. & URBAN P., (EDS.) 2001: Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. Ochrana prírody, Suppl. 20., 160 pp.
- ČEPELÁK J. 1980: Živočíšne regióny. Mapa 1: 000 000. In: Mazúr E (red.). Atlas Slovenskej socialistickej republiky. 1. vyd. Bratislava : SAV; SÚGK, 1980.
- DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRIŠTÍN A., 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava, 688 pp.
- DEMKO M., KRIŠTÍN A. & PAČENOVSKÝ S., 2014: Červený zoznam vtákov Slovenska. SOS/Birdlife Slovensko. Bratislava, 52 pp.
- FARROW D., 2008: Field Guide to the Bird Songs and Calls of Britain and Northern Europe (Book & CD). Carlton Books Ltd., 224 p.
- FORSMAN D., 2004: Flight identification of Raptors of Europe, North Africa and the Middle East. Bloomsbury, Christopher Helm, London, 544 pp.
- GÚGH J., TRNKA R., KARASKA D., RIDZOŇ J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. ŠOP SR, Banská Bystrica, 332 pp.
- JANDA J. & ŘEPA P. 1986: Metody kvantitatívneho výskumu v ornitológii. MOS & SZN, Praha.
- JEDLIČKA, L. & KALIVODOVÁ, E. 2002a: Zoogeografické členenie paleoarktu: terestrický biocyklus. Mapa 1: 37 000 000. Atlas krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia Bratislava, Agentúra životného prostredia Banská Bystrica, 344 pp.
- JEDLIČKA, L. & KALIVODOVÁ, E. 2002b: Zoogeografické členenie: terestrický biocyklus. Mapa 1: 2 000 000. Atlas krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia Bratislava, Agentúra životného prostredia Banská Bystrica, 344pp.
- KADLEČÍK J., (eds.) 2014: Carpathian red list of forest habitats and species Carpathian list of invasive alien species (draft). ŠOP SR, Banská Bystrica, 234 pp.
- KARASKA D., TRNKA A., KRIŠTÍN A. & RIDZOŇ J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. ŠOP SR Banská Bystrica, 380 pp.
- KRIŠTÍN A. & ŠTASNNÝ K., 2021: Vtáky Česka a Slovenska. Ottovo nakladatelství, Praha, 568 pp.
- MAŘAN, J., 1958: Zoogeografické členění Československa. Sborník československé společnosti zeměpisné, 63/2: 89–110.
- MAZÚR, E. & LUKNIŠ, M. 1978: Regionálne geomorfologické členenie Slovenska. Geografický časopis, Veda, SAV, Bratislava, 30(2): 101–124.
- MOŠANSKÝ A., 1972: Dravce (Falcoformes) východného Slovenska. I. Supy, orly, myšiaky, jastraby a haje. Zborník Východoslovenského múzea v Košiciach, séria B Zoologia – Botanika 11-12/39–125.
- MOŠANSKÝ A., 1974: Dravce (Falcoformes) východného Slovenska. II. Orliaky, včeláre, kaňe, hadiारे, kršiaky asokoly. Zborník Východoslovenského múzea v Košiciach, séria AB Prírodné vedy 13-14/181–224.
- MOŠANSKÝ A., 1975: Dravce (Falcoformes) východného Slovenska. III. Sokoly (dokončenie) a prehľad

výskytových údajov z literatúry. Zborník Východoslovenského múzea v Košiciach, séria AB Prírodné vedy 15/103–167.

OBUCH J., DANKO Š., MIHÓK J., KARASKA D. & ŠIMÁK L., 2013: Diet of the Ural owl (*Strix uralensis*) in Slovakia. *Slovak Raptor Journal* 2013, 7: 59–71. DOI: 10.2478/srj-2013-0003

RYBANIČ R., ŠUTIÁKOVÁ T. & BENKO Š., 2004: Významné vtáčí územia na Slovensku. Územia významné z pohľadu Európskej únie. SOVS, Bratislava, 219 pp.

STANOVÁ V. & VALACHOVIČ M. (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava. 225 pp.

STLOUKAL E., 2002: The integrated information system on fauna in Slovakia (DFS) - its history, actual status and expectations. *Acta Zoologica Universitatis Comenianae* 45: 37–42.

ŠTASTNÝ K. & KRIŠTÍN A., 2021: Vtáky Česka a Slovenska. Ottovo nakladatelství, Praha, 568 pp.

SWENSSON L., GRANT P. J., MULLARNEY K. & ZETTERSTRÖM D., 2004: Ptáci Evropy, Severnej Afriky a Blízkeho východu. Svojtka & Co. Praha, Czech ed. 400 pp.

TRNKA A. & GRIM T., 2014: Ornitologická príručka. SOS Bird Life Slovensko, Bratislava, 299 pp.

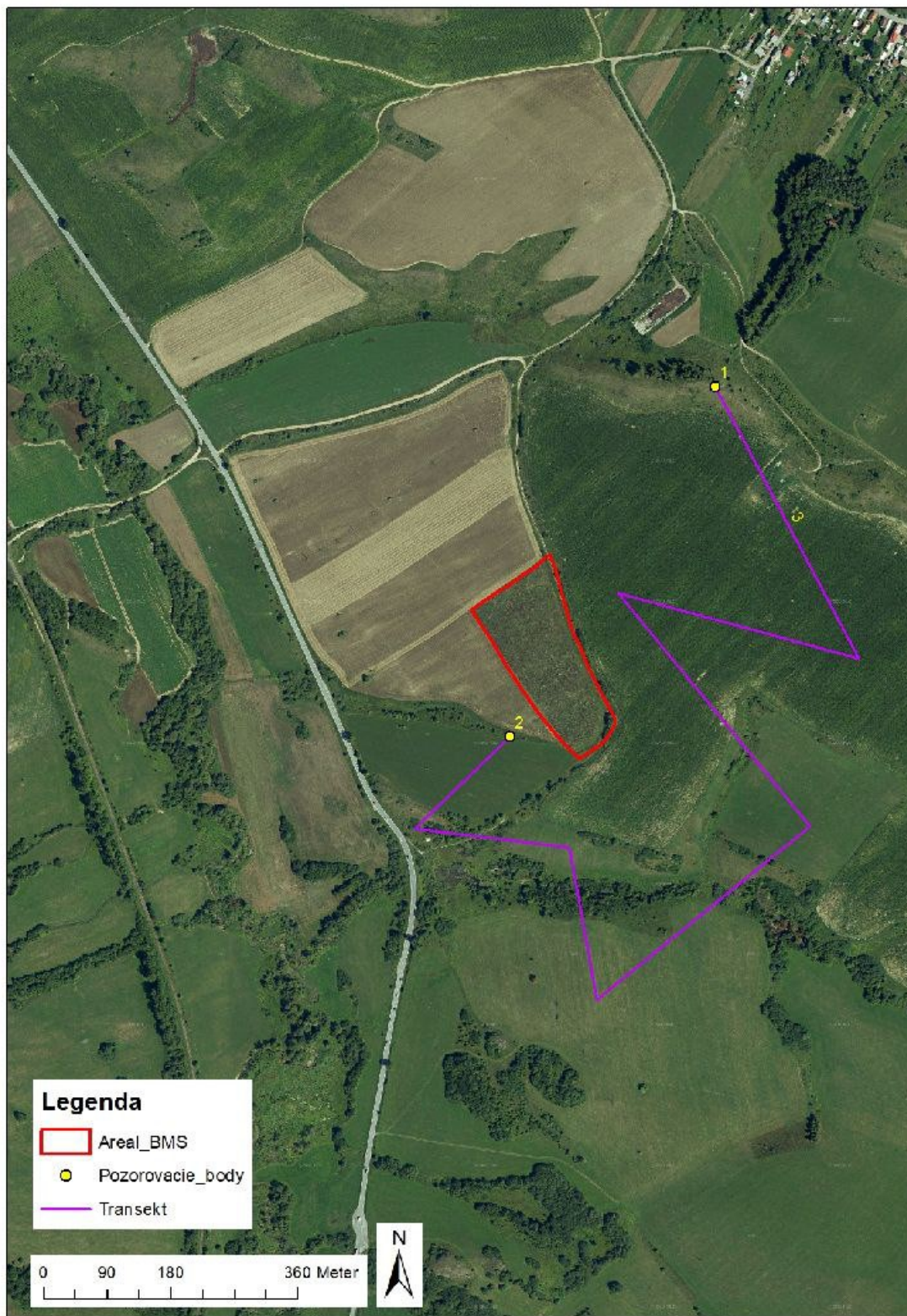
V Banskej Bystrici, jún 2025

Vypracoval mapové podklady, text a fotografie:

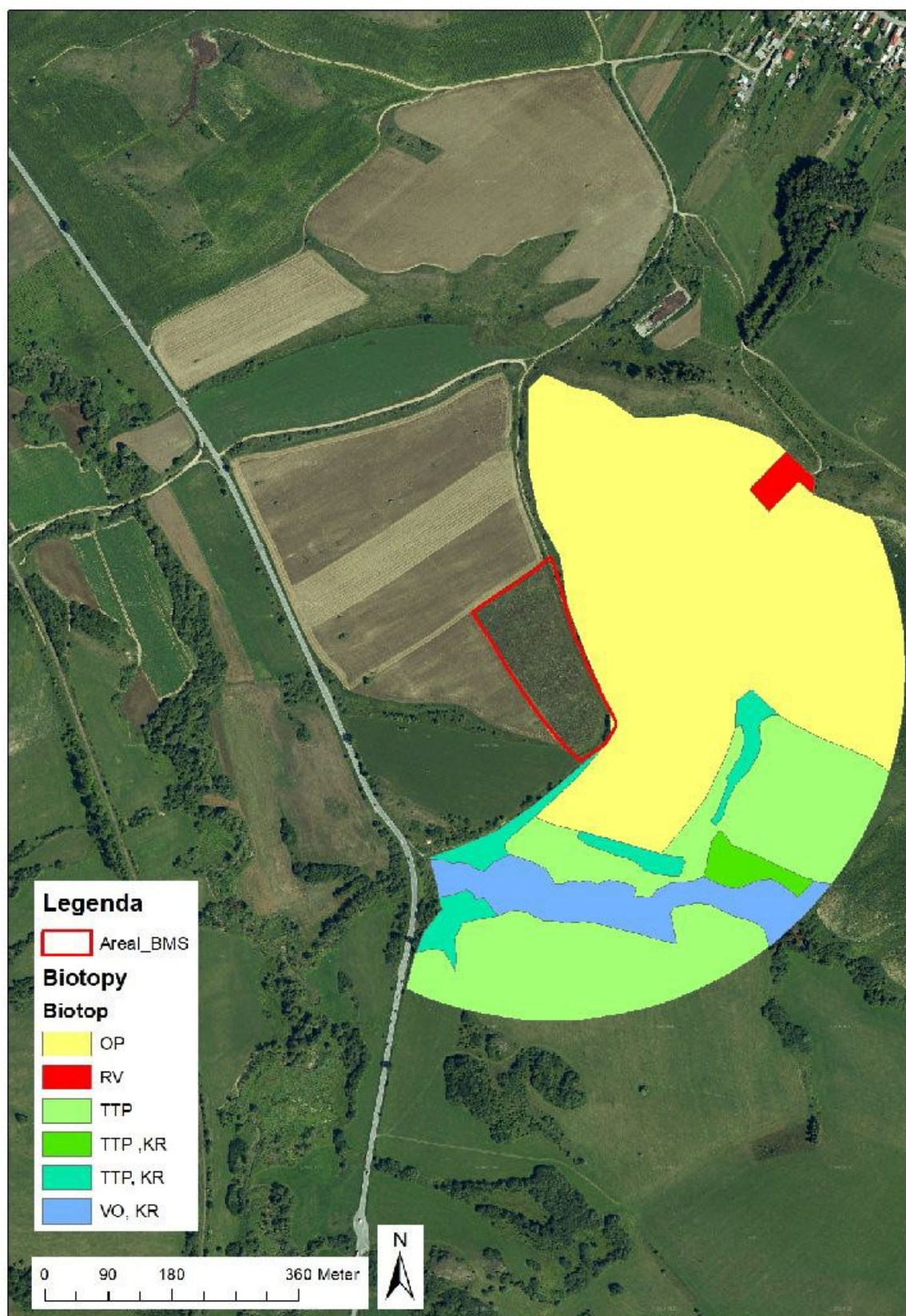
RNDr. Peter Bačkor, PhD.

8 PRÍLOHY

Príloha A: Lokalizácia pozorovacích bodov a transektu v dotknutom území, mierka 1: 6600

Príloha B: Mapové zobrazenie biotopov v blízkosti dotknutej lokality, mierka 1: 6600, OP – orná pôda, RV – ruderálna vegetácia, TTP – trvalé trávne porasty, KR – kroviny, VO – mokradňová vegetácia

Príloha C: Mapové zobrazenie zistených predmetov ochrany CHVÚ, mierka 1: 6600

